Begrotingsfiasco of postmodernistisch kolonialisme?

ORANJESTAD — Veel zekerheden zijn recent weggevallen. De AVP, het toonbeeld van rationele wellevendheid, vervalt opeens in onbeschaafde laster tegen personen die zich niet kunnen verweren. Een motivatie voor die vergaande verwijten ontbreekt. De rollen lijken omgekeerd. De oppositie munt uit door een verstandige manier van optreden.

door **Renée van Aller** en **John de Vries**

Het gewraakte Koninklijk Besluit (KB) van 11 juli 2014, nr. 2014-0000354235 werd op 15 juli 2014 gepubliceerd. De vraag is of het KB een ondeugdelijke grondslag heeft en nietig is. Het KB spreekt alleen over een reële begroting, terwijl de beantwoording van de Kamervragen van 15 juli 2014 als reden de gewenste Arubaanse obligatielening en de terugbetalingscapaciteit opgeeft. Moet het KB gezien worden als een voorbereiding op het antwoord op het verzoek om een buitenlandse lening? Buitenlandse leningen vallen onder artikel 29 Statuut. Het KB heeft een uitgebreide toelichting: wie, wat, wanneer, aan wie heeft geschreven en wat er toen gebeurde. Als het waar is wat Plasterk zegt in antwoord op de Kamervragen van vandaag en in de toelichting op het KB, dan wist de Arubaanse regering al lang wat er moest gebeuren en hadden ze ook toegezegd dit te doen. Dat bleek ook uit de overheidsberichtgeving van de laatste jaren. De landsinkomsten stegen gestaag, de schuld daalde navenant, maar de financiële onderbouwing van dat mirakel ontbrak. Heeft Aruba eenzijdig de gemaakte afspraken opgezegd en zo ja, waarom? Waarom bejegende de Arubaanse regering de gepercipieerde tegenstanders zo geringschattend?

Nietigheid KB?

Anderzijds kunnen we niet met zekerheid vaststellen dat de Koninkrijksregering de juiste weg heeft bewandeld. Was de Raad van State ingelicht dat de Gouverneur opdracht had gekregen om de begrotingslandsverordening niet te tekenen? En zo niet waarom niet? Waarom kon geen intern appel plaatsvinden? Het is kwalijk dat er geen conflictenregeling op Koninkrijksniveau is. Wat was de basis van de aanwijzing?

1. Is het KB bedoeld om de Arubaanse begroting te saneren? Dan moet het KB gebaseerd zijn op artikel 43, tweede lid Statuut en artikel 21 Reglement van de Gouverneur en niet op artikel 15 Reglement van de Gouverneur en artikel 10 Statuut.
2. Of moeten de begroting en de financiële meerjarenplannen voldoen aan de gestelde eisen voordat kan worden ingegaan op het verzoek om een internationale lening? Dan zou de het KB echter als basis artikel 29 Statuut moet hebben, ook is er dan sprake van een ongebruikelijke procedure.

Waarom wil Nederland opeens Aruba onder curatele stellen? Is premier Rutte al begonnen het Koninkrijk te minimaliseren? Wil hij duidelijk maken dat zelfs een telefoontje niet meer nodig is voor de onafhankelijkheid? Krijg je die tegenwoordig ongevraagd per e-mail na een aanwijzing? Dat zou kunnen, want het Nederlanderschap blijkt steeds meer voorwaardelijk te zijn. Nu zijn politici notoir slecht in het toegeven van vergissingen, dus de waarheid is lastig te achterhalen. Het venijn zit zoals altijd in de staart, ook van dit KB. Op de laatste pagina onder het kopje onderzoek. Als uit het onderzoek blijkt dat de begroting of meerjarenraming onvoldoende is, wordt de begroting alsnog afgekeurd als er geen goedgekeurde aanpassingen komen.

Advies Raad van State (RvS) 1998

Bij het KB van 30 juni 1998, nr. 98.002938 werd een Arubaanse ministerbenoeming geweigerd. De RvS deed toen uitgebreid onderzoek naar de gronden waarop kon worden ingegrepen door de Koninkrijksregering. De deugdelijkheid van bestuur is al vanaf 1954 een landsaangelegenheid. Alleen als het bestuur van een land ernstig tekortschiet en als de staatsorganen van het land zelf dit niet kunnen corrigeren, is het Koninkrijk bevoegd om in te grijpen. Die situatie deed zich in Aruba niet voor.

Thans wordt in Aruba gediscussieerd of het gewraakte KB kan worden ingetrokken. In theorie kan dat, maar Nederland zal daartoe niet bereid zijn. Door het op de spits drijven van het conflict is er weinig ruimte voor onderhandelen, tenzij nietigheid van het KB kan worden aangetoond. Veel deskundigen hebben over het gerezen conflict hun mening gegeven. In het NRC van 15 juli 2014 meent professor Elzinga dat het beter zou zijn geweest als het IMF of Brussel zich met de Arubaanse begroting had bemoeid. Aruba ontworstelt zich aan 'hoger overheidstoezicht' om vervolgens te worden betutteld door ondernemingen die politiek bedrijven of publieke organisaties die zich gedragen als bedrijven? Dat lijkt ons ook geen acceptabele oplossing. De Arubaanse regering moet zelf reëel bezuinigen. Het is altijd beter eigen baas te blijven.

Renée van Aller en John de Vries schrijven regelmatig voor Amigoe. Vanuit hun juridische, bestuursrechtelijke, wetgevende en financieel economische kennis en ervaring toetsen ze de theorie in de praktijk. Renée werkte als jurist lange tijd voor de Universiteit van Aruba en de Arubaanse overheid. John J.P. de Vries was jarenlang werkzaam als jurist bij de overheid en de Centrale Bank van Aruba. Zij presenteren een analytisch, vakbekwaam, objectief en onderbouwd oordeel op actualiteiten.